

Gnojenje ajde s supersfosfatom in kalijevo soljo

V letih po vojni, ko je bilo težko dobiti razna umetna gnojila, in posebno supersfosfata, se je ponovno slišalo od kmetov: »Ajde pa ne bom sejal, ker ne morem dobiti za njo štupe!« Mislil je pri tem na supersfosfat. Večletna praksa je namreč pokazala, da ajda nujno rabi fosforne kisline, ki jo ne dobi dovolj v naši zemlji, pa tudi ne v hlevskem gnoju ali celo v gnojnici. Zato se je vedno izkazal po gnojenju s supersfosfatom tako ugoden učinek, ker je ajda dobro uspela, le redkokdaj polegla, hitro dozorela in dala obilno klenega zrnja.

Supersfosfat je umetno gnojilo, ki vsebuje 16—18 odstotkov fosforne kisline, v vodi lahko topljive, ter je vsled tega rastline hitro vsrkajo v se. Ajda pa rabi ravno tako gnojilo, kajti njena rast — razvojna doba — je le kratka in večkrat se je bati pred jesensko slano, ki lahko uniči ves pridelek, če ni do tedaj rastlina že dozorela. Fosforna kislina, ki jo ajda nujno rabi kot redilno snov, učinkuje prvič na slamo, ker postane ta bolj krepka in zdrava ter ne poleže tako rada; drugič se cvetje hitreje razvije in zrnje postane bolj kleno in debelo; tretjič postane ajda po njej bolj odporna proti boleznim.

Enostransko gnojenje pa nikjer ni na mestu, zato vidimo tudi tu, da je potrebno k supersfosfatu dodati še nekoliko kalijeve soli. Kali pospeši pri ajdi krepkejši razvoj cvetja, vsi cveti se hitreje razvijejo torej rastlina enakomerno in hitro ocvete, torej tudi prej dozori. To je pa posebno važno v takih krajih, kjer nastopi večkrat prezgodaj jesenska slana. Ta je pa najhujša sovražnica naše ajde, zato mora vsak kmet vse poskušati, da mu

ajda dozori prej, nego ji more slana škodovati.

Koliko pa teh gnojil rabimo? Na oral ali joh vzamemo 170 kg supersfosfata in 85 kg kalijeve soli. Te množine popolnoma zadostujejo, da bo ajda po njih dobro obrodila. In da je ajda za prehrano našega podeželja izredno važna rastlina, ve vsakdo. V današnji gospodarski krizi mora tudi vsak kmet skrbeti, da na svojem zemljišču pridelava čim več hrane, da mu ne bo treba ničesar ali čim manj kupovati od zunaj. Kdor pa dandanes pri tem hrani, ta slabo gospodari.

Umetna gnojila in današnja kriza

To vprašanje je izredno važno in vsak kmet si mora v tem pogledu biti na jasnem. Čujejo se namreč glasovi, da mora kmet štediti in varčevati ter omejiti vsak izdatek v gospodarstvu, da bo lažje preстал gospodarsko krizo. Res je to in varčevati mora povsod, nikakor pa ne pri tistih izdatkih, ki so potrebni za zvišanje pridelkov. Poceniti mora delo z umnejšim gospodarstvom, s praktičnimi stroji in na razne druge načine. Gorje mu pa, če bo začel varčevati tam, kjer to ni na mestu.

Predvsem je ugotoviti, da so pridelovalni izdatki za kmetijske pridelke tim višji, čim manj se na istem prostoru pridobi. To je tudi razumljivo: Delo, oskrbovanje, setev je skoraj ista, če se pridelava mnogo ali malo. Toda pri višjih pridelkih se stroški obdelovanja razdelijo na večjo količino in so za to na pr. 100 kg žita manjši. Nasprotno pa s ane kmeta doma pridelano žito toliko več, kolikor manj ga pridelava. Če dobi kmet le štirikratno seme, ga bo žetev slala primeroma mnogo več, nego če mu

zemlja vrže osemkratno seme, četudi je izdal denar za umetna gnojila. Stroški za nje niso tako visoki, kakor znaša večji donos in za to je intenzivno gnojenje posameznih rastlin danes še vedno dobičkanosno.

V dnevnem časopisju pa tudi v strokovnih listih čitamo, da je današnji padec cen posledica prevelike proizvodnje žita v žitorodnih pokrajinah. To je v glavnem tudi res. Nepravilno pa je, če kdo svetuje našim kmetom, naj manj pridelajo, češ potem se bodo dvignile cene same po sebi. Na cene pridelkov ne vpliva kmet in še najmanj da bi z njim kril domačo potrebo. Skoraj 95% naših kmetov mora vsako leto dokupavati moko ali žito. Kako pa more s svojo produkcijo vplivati na svetovne cene. Te določajo tiste ogromne površine rodovitnega sveta v Kanadi, Zjedinjenih državah, v Argentini, Avstraliji in Rusiji, ki jih danes obdelujejo s traktorji — motornimi plugi, ki rabijo le delovnih sil. V teh državah naj bi se znižala in zmanjšala proizvodnja zemeljskih pridelkov, ne pa v naših revnih krajih, ki se morajo sami zalagati s hrano iz drugih pokrajin.

Nasprotno! Ravno vsled tega morajo naši kmetje še v velikovečji meri stremeti za zvišanjem pridelkov, kajti le množina se poceni, medtem ko so nizki pridelki mnogo dražji. Za to mora naš kmet, če hoče prestatí kolikor toliko srečno današnjo krizo, z vsemi silami delati na to, da zviša pridelke na obdelanih zemljah, zmanjša pa obdelovalne izdatke. Ne svetujemo pa povečati površino njiv, ampak rajši jih zmanjšati; tiste pa, ki jih hočemo obdelati, jih je temeljito pripraviti in dobro gnojiti, da bomo na maprostoru dosegli toliko ali še več pridelkov nego na prejšnji večji površini.

Za zvišanje pridelkov so pa najboljša sredstva umetna gnojila. Brez njih ne moremo nikdar doseči najvišjega uspeha. Četudi so cene umetnih gnojil danes še nekoliko visoke, se še vedno izplačajo, o čem nam pričajo številni gnojilni poskusi

z njimi, ki so se zadnja leta izvajali v raznih krajih naše Slovenije. Torej o učinku ni dvoma, le če so pravilno uporabljena; pa tudi izplačajo se še vedno, četudi so cene pridelkom nizke.

Umetno je torej, če priporočamo kmetovalcem, naj sedaj ob spomladnem obdelovanju zemlje ne opuščajo gnojenja z umetnimi gnojili, da se ne bodo jeseni kesali zaradi slabih pridelkov. Zaradi uporabe umetnih gnojil ni še nobeden kmet propadel; pač jih je veliko, ki jih niso uporabljali.

Tu podamo par kratkih navodil o uporabi umetnih gnojil pri spomladni setvi. Za ozimna žita, ki so slabo prezimila, vzamemo po 100 do 120 kg čilskega solitra na hektar; po potrebi še 300 kg superfosfata. Za jara žita isto in še 150 kg kalijeve soli. Za krompir, koruzo, peso, ki smo jo gnojili že s hlevskim gnojem, vzamemo 150 kg kalijeve soli, 150 kg superfosfata in 100 kg čilskega solitra. Tam kjer nimamo hlevskega gnoja, potrosimo dvojno množino. Za travnike priporočamo sedaj spomladi 300 kg superfosfata in 150 kg kalijeve soli. Fižol, grah, bob, leča rabijo superfosfata. Vinogradi mešano gnojijo nitrofoskol do 400 kg na oral in slično tudi hmeljniki.

S primerno uporabo umetnih gnojil bodemo dosegli večje pridelke in stemboljšali gospodarsko stanje naših kmetov.

Še o zajčji nadlogi

Toliko razburjenja med sadjarji zaradi zajca že davno ni bilo kakor to pomlad. In prav po pravici. Saj menda še nikdar ni naredil po sadovnjakih toliko škode kakor minulo zimo in pomlad. Oglodal ni samo nezavarovanih debel, ampak tudi vsakovrstno namazana in celo s slamo zavarovana, če je bilo le kako mogoče priti do lubja. Lotil se ni samo mladih debel z gladkim lubjem, ampak spraval se je celo nad 10—15 let stare

jablane. Skoda, ki jo je prizadjal zajec našemu sadjarstvu samo v minuli zimi, ne znaša le stotisočev, ampak precej milijonov dinarjev — in to v sedanjem času, ko se je sadjarstvo začelo vendar enkrat upoštevati in bolj umno gojiti — v času, ko kmeta tarejo vsakovrstne druge nadloge, ki se jih ne more ubraniti. Najbolj žalostno je pa še to, da zajec ne uniči samo drevja, ampak vzame tudi mnogokrat vse veselje do nadaljnjega nasajanja in sploh do negovanja sadnega drevja. Tudi v vinogradu in na polju dela zajec mnogo škode, toda vsa ta škoda je v primeri s škodo na sadnem drevju neznatna. Pri sadnem drevju traja 10—15 let preden začne po malem roditi in povračati stroške, ki ga imamo z njim. Jasno je torej, da je škoda tembolj občutna, ker se ta, že sama na sebi dolga doba brezplodnega čakanja po nepotrebnem še bolj podaljšuje. Na ta način postaja negovanje mladega sadnega drevja pravo pravcato Lisifovo delo. Sadjar goji drevje za žrtvami in trdom 5, 6, 7—10 let, pa mu ga v eni noči uniči zajec. Kaj mu preostane drugega, nego da začne iznova, ali pa, če se mu to primeri dvakrat trikrat, da obupa in opusti vsako nadaljno zasajanje.

In ta najhujši vseh sadnih škodljivcev uživa najstrožjo zakonsko zaščito na ljubo športu in zabavi...

Razburjenje pa opazujemo tudi med lovci, zlasti med mestnimi. Pa ne more biti zaradi tega, ker se jim smili kmet, ki so mu zajci uničili sad, no drevje, ampak zato, ker se jim smilijo zajci, ki jih ubogi sadjarji tako sovražijo, da kličejo nad nje smrt in pogin.

Vprašanje je le sedaj čigavo razburjenje je bolj opravičeno. Kdo ima več vzroka, da bi se razburjal, ali sadjar, ki ima nenadomestljivo škodo, ali lovec, ki ni bil do sedaj v nobenem oziru nič prikrajšan? Na eni strani važna gospodarska panoga, ki donša posamezniku in družini lepe dohodke, in ki je uprav v sedanjih časih, ko se šele razvija, potrebna

največje podpore in naravnost zaščite. Na drugi strani pa šport, zabava, ki je v splošnem narodnem gospodarstvu skoro brez pomena — vsaj kolikor zadeva zajca.

Lovci se seveda izgovarjajo, da imajo občine od lova velike in stalne dohodke, in da so poleg tega še po zakonu primorani posestnike, ki jim zajec napravi škodo, primerno oškodovati. V mislih in na papirju je ta stvar seveda dobro uravnana in bi se zdelo, kakor da imajo občine celo velik profit od lova. Kako pa je v resnici, to nam kažejo vsakoletne izkušnje, ki so zlasti letos še posebno žalostne. Najemnina od lova pa naj se zdi najemniku še tako velika, v splošnem nikdar ne odtehta škode, ki jo naredi zajec na sadnem drevju. So že redke izjeme, kjer je sadjarstvo tako postranska panoga, da je kakš morebitna škoda na sadnem drevju brez pomena. Takih občin je pa malo in pri presojanju tega vprašanja niso merodajne. Koliko pa je občin, kjer presega škoda najemnino od lova desetkrat in še večkrat.

Kar se tiče pa odškodnine posameznim prizadetim posestnikom, o tem pa ni, da bi govoril. Pred vsem je treba pribiti, da se škoda, po zajčjem zobu sploh ne da popraviti, ker se drevja, ki ga zajec uniči, ne da kratkomalo nadomestiti v tisti starosti in kakovosti. V tem slučaju treba začeti popolnoma iz nova, od kraja. Pa vzemimo, da bi se tudi to preneslo, ko bi lovski najemniki pravično določeno odškodnino poravnali kratkim potem in rade volje. Toda vsakomur, ki je kedaj imel opraviti s to zadevo, je znano, kako težko je v tem oziru kaj doseči. Navadno se lovski najemniki upirajo plačati zahtevano odškodnino. Že itak občutno prizadet kmet — sadjar ima vrhu vse škode še nepotrebna pota, jezo, razne sitnosti, večkrat celo pravdo. Nič čudnega ni torej, ako se oškodovani sadjarji niti ne potezajo za odškodnino, ker se boje potov in stroškov, ki so včasih celo večji nego odškodnina.

Pa še nekaj! Nekaterim lovcem se zdi, da je pri nas premalo zajcev in da so menda tudi premalo ješči. Pa so šli in naročili iz Češke kar cela krdela te golazni in jo spustili v lovišča v največjo škodo dotičnih sadjarjev. —

To so nevdružne razmere in od pomoč neizogibno potrebna. Pripravljajo nov lovski zakon. Koristno bi bilo za naše sadjarstvo in zato nujno potrebno, da bi zaslišali pri sestavi tega zakona poleg lovcjev tudi kmetovalce — zlasti sadjarje. Vsesplošna zahteva njihova je, da se zajcu odtegne popolna in absolutna zakonita zaščita. Zaščiten naj bi bil le pogojno, kjer škoda, ki jo dela na kulturah, ni takega značaja, da bi ogrožala kako kmetijsko panogo. V to svrhu naj bi se oddaja leva v zakup uredila v zakonu tako, da imajo občine odločati ali naj se zajec v posamezni občini štiti ali zatira. Prizadeti.

Rafijevo liče

Kdo ne pozna tega dandanes po vsem svetu razširjenega veziva! — Ogradne količine ga porabijo vinogradniki, vrtnarji in sadjarji. Predelavajo ga pa tudi v razne pletenine in tkanine. Malokomu pa je znano, kaj je prav za prav ta tako izvrstna tvarina in kako se pridobiva.

Skoro vse rafijevo liče, kar ga svet porabi, raste na velikem otoku Madagaskarju, ki se nahaja ob vzhodni strani Afrike. Nekaj ga zraste tudi po vzhodnem afriškem obrežju. Na Madagaskarju torej rastejo krasne palme z 20—30 metrov visokimi debli in ogromnim šopom velikanskih silno bodečih listov. Najlepša izmed njih je pa prava rafijeva palma (raffia ruffia). Pa ne samo lepa, ampak tudi koristna je ta palma, ker porabijo od nje vse, tudi liste, iz katerih pridobivajo liče. V to svrhu pa niso uporabni stari poponoma razviti, zeleni, trdi in bodeči listi. Pridobiva se samo iz mladih, še nežnih, srčnih

listov, ki štrle iz srede šopa in še niso zeleni.

Ondotaj domačini-črnci se že od nekdaj bavijo s pridobivanjem liča. Oboroženi s sekiro plezajo na visoke palme, kjer si z veliko težavo pribore pot skozi navzdol viseče, bodoče zunanje veje, do mehkejših srčnih listov. Te mehke, bele liste, ki okrožajo srce, izsekajo prav do srca, katerega pa varujejo, da se palma ne ugonobi. Nasekani listi so po več metrov dolgi. Na tleh razcepijo liste v tanjša pramena in jih ločijo od trdega, srednjega rebra: V težke spone povezane znosijo potem v goščavo s svojim kočam, kjer na zelo preprost način izdelujejo liče. Moški namreč cepijo s pomočjo topega noža in v tla zabite kozje liste v več pramen. Žene in otroci slačijo pramenom zunanjo kožo in liče je gotovo. Ko ga še poravnava in naberejo v velike snope, ga obešijo v senco, da se polagoma posuši. Nazadnje ubelijo liče na solncu in ga spletejo v kite.

Kakor znano, ni vse liče enako dolgo in enako široko. Kakovost, zlasti pa dolžina je zavisna od palme, na kateri je rastlo. Čim krepkejša in starejša so drevesa, tem lepše liče dajejo. Tudi vreme vpliva na kakovost.

V Evropo vozijo cele ladije liča in sicer največ v Marsaille v Franciji in v Hamburg v Nemčiji. Iz teh dveh luk se potem razpošilja po vseh evropskih državah. Velike množine gredo tudi v Ameriko skozi Newyork.

Rafijevo liče je svetovno tržno blago, ki donša domačinom na Madagaskarju in raznim izvoznim družbam velike dobičke.

Zzdr. Hugo Turk.

Sušavec ali šumeč prasad

V naših krajih je bila ta živalska kužna bolezen večinoma nepoznana, pojavljala se je le v posameznih slučajih in le v gotovih krajih, pa tudi tukaj so jo zamenjavali z vraničnim

prisadom. Med in po svetovni vojni se pa je šuštavec raznesel z vojaško kjavno živino po raznih slovenskih krajih in se je tudi v nekaterih celo stalno naselil.

Ta bolezen se prijemlje najraje mlade govede v starosti $\frac{1}{2}$ do 4 leta, sesajočih telet se ne loti ta bolezen, tudi nad 4 leta staro govedo zbledi le tedaj, če je prišlo iz neokuženih v okužene kraje. Izjemoma se šuštavec prikaže tudi na prašičih in ovcah.

Povzročitelj te bolezni je dobro znana gljivica (*bacillus gangraenae emphysematosae*), ki se enkrat zanešen potem vedno nahaja v zemlji, se tu ohrani s svojimi trosi (semenom), se najbrž tukaj tudi razmnožuje in s trupli poginjenih živali obnavlja. Zato vidimo, da se šuštavec prikazuje le v gotovih krajih, najraje v pogorju, v gorskih dolinah z močvirnimi, kaluznimi kašniki; ob času povodnji preide bacil tudi v nižave in se tu naseli zopet najraje na mokrotnih pašnikih. Potem se v takih pojavlja bolezen leto za letom, posebno v vročih poletnih časih. Šuštavec je torej izrazita talna bolezen.

Okužba se izvrši navadno z blatom (glenom) onesnaženo krmno ali vodo, mogoča je tudi skozi poškodbe na koži (po udareih, vbodljivih z rogov, rane na repu), ki so se onesnažile z okuženim blatom (glenom); bolezen zanesejo tudi malomarni in nesnažni rzarji. Od bolne na zdravo živino se bolezen skoraj nikoli ne prenaša, navadno tudi ne z okuženimi predmeti.

Bolezen kaže sledeče znake:

Od okužitve do prvih znamenj bolezni preteče navadno 1—3 dni, izjemoma 5 dni. — Nato se pokaže pri govedih nenadoma vročina, ki dosega 41 do 42°, živali nimajo slasti do krme in paše, ne prežvekujejo, na prsi opazimo pogostokrat takoj od začelka, da okužena žival šepa ali da vleče eno nogo negibno za seboj. — Kmalu na to zagledamo lahko značilne otekline na enem stegnu

ali na ledju, križu, nad repom ali na plečetu, na prsih, na vratu. Na spodnjih ledih nog in repa se nikdar ne pojavijo te otekline. Otekline same so ali oestro (jasno) obrobljene ali pa široko razprostrte brez prave meje; v začetku so gorke in boleče, pozneje v sredini hladne in neobčutljive, tako da se smejo brez bolečin otipati in celo zarezati. Koža nad oteklinama postane pusta, suha, trda, svitla barva zatemni ali dobi čisto barvo, izjemoma celo odmrje v celih kosih. Če pritiskamo z roko na te otekline slišimo ali občutimo značilno šumenje (šustenje in od tod ime bolezni). Mezgovne žleze (bezgavke) v okolihu zateklin so zatele in pod kožo čutimo *bule*, ki so lahko velike kot jabolko. — Med tem vidimo, da bolnik zelo naporno diha, srce bije silno (90 do 100 krat na 1 minuto), pojavijo se lahke bolečine v trebuhu (kolike), na zadnje leže žival iztegnena in nepremično na tleh, telesna toplina navadno pade in bolnik pogine. Istočasne otekline na več mestih telesa so izjema.

Bolezen traja $\frac{1}{2}$ —2, izjemoma 4—10 dni.

Ovce dobe tudi to bolezen, toda le prav redkokedaj. Živali pokazujejo neokretno hojo, oslabe v križu, so lahko napete v trebuhu, prežvekujejo slino in imajo hudo vročino. Na vratu in spodnjih ledih prsi se dvigne runo (volna) in če to mesto otipamo, začutimo oteklino kot dlan razsežno.

Med prašiči je šuštavec istotako bolj redka bolezen, pojavi se le kot hudo vnetje v goltu, pri čemer je zunanja okolica goltanca silno zatekla in vneta. Bolnik ima vročino, v nekaterih slučajih tudi bluje in ima drisko (proliv). Zateklina se lahko razširi od goltanca navzdol do plečeta, tudi se pokaže lahko na eni zadnjih nog.

Zdravljenje šustavca ali šumečega prisada z navadnimi zdravili nima skoraj nikoli dobrega uspeha ali pa le samo izjemoma, bolezen zdraviti sme pa edino-le dipl. živino-

zdravnik. — Z velikim in stalnim uspehom pa se morejo *obvarovati* ogrožene živali pred to kužno boleznijo s pravočasnim *varnostnim cepljenjem* dokler so še zdrave. — Izbruh bolezni se mora po veljavnem našem zakonu tako j naznaniti pristojni oblasti (županu, sreskemu načelstvu, orožnikom). Glede te bolezni določa čl. 54. našega zakona o odvrčanju in zatiranju živalskih kužnih bolezni iz l. 1928.:

Odrede, ki veljajo za *vrane* in *prasad* veljajo povsem tudi za *šuštavec*. Človeku in ostalim živalim, katerih nismo gori navedli, ta bolezen ni nevarna.

Nova pota našega mlekarstva

Občni zbor Osrednjega mlekarškega društva v Ljubljani, ki se je vršil pretekli torek, dne 2. t. m. pomeni nekak svetel žarek za razvoj našega mlekarstva. Priznati si namreč moramo, da se naše mlekarstvo v zadnjih letih. — kljub precejšnjim žrtvam — ni nič kaj povoljno razvijalo.

Ko je občni zbor vzel na znanje poročilo o društvenem delovanju, (društvo obstaja še-le 9 mesecev) je najprvo zaslišal poročilo o preskrbi mest z mlekom, ki je žel veliko odobravanje, še večje pa izjava gospoda ljubljanskega podžupana, prof. Jarca, da mestna občina ljubljanska resno proučuje vprašanje, kako poleg drugih sodobnih pridobitev, s katerimi se Ljubljana ponaša, urediti tudi preskrbo mesta z mlekom. Zborovalci so vzeli to izjavo z velikim veseljem na znanje, ter gospodu podžupanu zagotovili, da more mestna občina pri tem delu računati na največjo podporo in na žrtve tudi od strani proizvajalcev.

Drugo poročilo o proizvodnji masla in sira v dravski banovini, je zborovalcem predočilo, kolike možnosti ima pred sabo še mlekarška industrija v dravski banovini, če se dvigne odjem mleka in mlečnih iz-

delkov na višino kot je to v zapadnih državah. Tako se n. pr. porabi v dravski banovini na glavo in leto le $\frac{1}{4}$ kg sira in 50 gr masla, kar se bo dalo najmanj še podesetoriti.

Tretje poročilo je obravnavalo nova pota našega mlekarškega združenstva, na kar so zborovalci sprejeli resolucijo, v kateri soglasno izražajo željo, da naj se izdela enoten načrt za organizacijo in pospeševanje mlekarstva v dravski banovini, to se pravi, določijo se naj, kje je treba ustanoviti oz. poživeti mlekarške zadruge, koliki je njih delokrog, kako naj se opremijo, in kaj naj z ozirom na obstoječe prilike izdelujejo. Najprej je treba izdelati tak načrt za planinsko živinorejske okoliše in pa za tiste, ki sodelujejo pri preskrbi mest z mlekom, postopnjema pa za celo banovino. S tem načrtom naj se obenem reši vprašanje, v koliki meri je v našem mlekarstvu potrebna centralizacija, kakor tudi, kako bi se dalo mlekarško industrijo čim ugodnejše denarno podpreti. Kar pa je posebno razveseljivo je to, da so se zborovalci soglasno izrekli proti podeljevanju podpor na dosedanji način, ker so uspehi nepovoljni in ker se je v mlekarne vložilo premalo kapitala. Podpore iz javnih sredstev naj bi se uporabljale edinole za obrestovanje posojil, ki so jih mlekarne najele pri kreditnih združenjih ali pa pri Privilegirani Agrarni banki, pa še to le v razmerju s sredstvi, ki jih vsaka posamezna zadruga sama spravi skupaj.

Mlekarnam, ki bi se v smislu tega načrta preosnovale in tehnično opromile, ter se podvrgle posebnemu nadzorstvu, naj se dovoli za njih izdelke posebna uradno zaščiten a znan ka.

Konečno naprošajo zborovalci krlansko upravo, da pospeši *izdavo* mlekarške šole, ter da omeji *prekupčevanje z mlekom* v smislu pravilnika k zakonu o živilih, vse merodajne faktorje pa, da z sodelovanjem in podporo omogočijo delo Osrednjega mlekarškega društva.

Ti dalekosežni sklepi so dokaz, da smo konečno vendarle spoznali, kaj je prav in kaj ni prav, spoznali pot po katerem bo treba kreniti.

Dal Bog voditeljem našega kmetijstva tudi dovolj pravne sile in sloge, da bi storjene sklepe prej ali slej uresničili celokupnemu kmetijstvu v prid.

Seja kmetijskega odbora za dravogradski okraj

Dne 28. maja t. l. se je vršila v Dravogradu v restavraciji g. Komauerja seja okrajnega kmetijskega odbora, ki je bila prav dobro obiskana. Ob 3 popoldne je otvoril sejo predsednik okrajnega kmetijskega odbora g. ing. Franjo Pahernik, pozdravil navzoče, ter se pri tem spomnil umrlega g. nadgozdarja šumarskega referenta g. Praha. V znak spoštovanja do umrlega g. Praha je predsednik prosil navzoče, da vstanejo. Nadalje pride predsednik k dnevnemu redu. Tajnik okraj. kmet. referent Zdolšek prečita zapisnik zadnje plenarne seje, nakar poda stvarno poročilo predsednik o delovanju okrajnega kmetijskega odbora (o nabavi plemenskih ovac, o ustanovitvi gozdne drevesnice, o kmetijskem zimskem tečaju v Vuhredu, kjer je izrazil zahvalo vodji tečaja kmetijskemu referentu Zdolšek za dobro uspel tečaj). Nadalje omeni o nagradah in diplomah kmetijskim pomočnikom in pomočnicam za zvesto večletno službovanje pri enem in istem izrazito kmetskem gospodarju. V to svrhu so določene sledeče nagrade:

I. nagrada za 40 letno službovanje pri enem gospodarju znesek 500 Din in diplomo z pozlačeno številko 40. II. nagrada za službeno dobo 25 letnega službovanja v iznosu 200 Din in diplomo. III. nagrada za dobo od 10 do 25 let službovanja. Nadalje poda g. blagajnik Ambrož poročilo, kjer omeni, da lansko leto ni bilo nobenih dohodkov pač pa samo izdatki.

Nato poroča tajnik odbora glede

izplačila nagrad posestnikom v letu 1931. licencovanih bikov in v delovanju ožjega odbora, nakar so se vzele v pretres razne prošnje naslovljene na okrajni kmetijski odbor, ki so bile precej ugodno rešene.

Skupni proračun okrajnega kmetijskega odbora znaša 60.500 Din in sicer:

1. Podpora za nakup plemenskih bikov izven okraja 6000 Din,
2. Za vzorne hleve in gnojnične jame 6000 Din.
3. Prispevek k nabavi kmetijskih strojev kmet. podružnicam 3000 Din.
4. Za cepljenje prašičev 3000 Din.
5. Za nabavo plemenskih mrkčev 2000 Din.
6. Za stroške gozdne drevesnice 5000 Din.
7. Rezervni fond za sadno drevesnico 3500 Din.
8. Sadjarskim podružnicam po 500 Din 2000 Din.
9. Pašnim in živinorejskim zadrugam 3000 Din.
10. Nagrade poslom 15.000 Din.
11. Za seje okrajnega kmetijskega odbora 3000 Din.
12. Tajništvo in blagajništvo 3500 Din.
13. Upravni in pisarniški stroški 1000 Din.
14. Razne nagrade in stroški 4500 Din.

Skupaj 60.500 Din.

Pri slučajnostih so se obravnavala razna vprašanja v svrhu izboljšanja kmetijstva v okraju. Seja je trajala nad tri ure.

Denar.

g Denarni trg 9. t. m. Naš dinar je na borzi v Curihu nekoliko nazadoval ter notiral 9.115 centimov. To je v zvezi z valovenjem denarja na drugih borzah, predvsem pa zaradi nagle okrepiteve švicarsk. franka. Da onemogoči morebitni nadaljnji padec, je Narodna banka ponovno dvignila tečaj za devizo Curih. Vendar se je dinar mednarodno očvrstil in so ostali devizni tečaji nekoliko nazadovali. — Na ljubljanski borzi so tuje devize notirale po naslednjih cenah: 1 holandski goldinar 22.78 Din, 1 nemška marka 13.25 Din, 1 belgijski belg 7.88 Din, 1 madžarski penga 9.88 Din, 1 švicarski frank 10.99 Din, 1 dunajski šiling 7.95 Din, 1 angleški funt 275.25

Din, 1 ameriški dolar 56.46 Din, 1 francoski frank 2.23 Din, 1 češka krona 1.68 Din, 1 ital. lira 2.96 Din.

Cene

g **Žitni trg.** Do polovice maja so šle cene žitu v naši državi navzgor, ker je začelo primanjkovati blaga za domači konsum. Uvoz ni bil mogoč vsled visoke carine, četudi so cene v inozemstvu mnogo nižje nego naše. Koncem maja pa je v tem pogledu nastal preobrat navzdol. Ker so v splošnem izgledi na letošnje letino ugodni in so cene inozemstva mnogo nižje, je navzlic slabim domačim zalogam zanimanje konsuma popustilo. Trg se je popolnoma umiril in cene so polagoma nazadovale. Potiska pšenica, ki je bila še pred kratkim po 200 Din, se danes dobi že po 185 Din franko nakladalna postaja.

Živina

g **Živinski sejem v Ljubljani 3. t. m.** Na živinski sejem zadnje srede je bilo prignanih 200 konj, 36 volov, 40 krav, 17 telet in 386 prašičev za plemo. Prodanih pa je bilo 29 konj, 25 volov, 15 krav, 8 telet in 290 prašičev. Sejem je bil srednje živahen, le v prašičkih se je kupčija živahno razvijala. Cene so ostale neizpremenjene in notirajo za kg žive teže: voli I. vrste 7.50 Din, II. vrste 6.50 Din, III. vrste 6 Din, krave debele 4.50—6 Din, krave klobasarice 2.50—4 Din, teleta 6—10 Din. Prašički za rejo po 100—120 Din za glavo.

Razno

g **Znižanje uvozne carine na žveplo.** S 1. junijem t. l. je stopila v veljavo ministrska odredba, po kateri finančni minister znižuje uvozno carino za prečiščeno žveplo (žvepleni cvet) od 1.50 na 0.75 zlatih dinarjev. To je važno za vinogradnike, ki bodo na ta način dobili žveplo za žveplanje trt nekoliko ceneje.

g **Stanje hmeljskih nasadov v Savinjski dolini.** Hmeljarsko društvo

poroča o stanju hmeljskih nasadov: Neugodnemu vremenu v začetku spomladi je meseca maja sledila prav visoka poletna vročina brez izdatnih padavin. Stanje hmeljskih nasadov je neenakomerno. Poleg nasadov, v katerih je trta zrasla že precej visoko, se nahajajo taki s še slabo razvitimi trtami. Po bolhaču v nekaterih legah povzročena škoda je že poravnana. Drugih škodljivcev dosedaj ni. Hmeljarji se pečajo z nadaljnjim privezovanjem trt, s trebljenjem plevla in tu in tam tudi že z obsipavanjem. — V predprodaji se plačuje hmelj po 8 Din za 1 kg.

g **Podpore za gnojšča.** Banska uprava razglša, da velja tudi letos pravilnik, ki je bil lani izdan za priznavanje prispevkov pri ureditvi gnojšč. Po tem pravilniku morejo predložiti tozadevne prošnje samo korporacije (občine, zadruga, kmetijske podružnice, strokovna društva itd.). — Prednost pri priznavanju prispevkov imajo srednji in manjši posestniki. Obrazci za prošnje se dobijo pri srezkih načelstvih. Prošnje, ki ne bodo pri bankski upravi do 30. junija, se letos ne bodo upoštevale. — Prošnje za brezobrestna posojila se ne morejo upoštevati. — Pri nabavi gnojničnih sesalk in sodov se priznava prispevek do ene tretjine nabavne cene.

g **Zakon o prodaji nedozorelih poljskih pridelkov.** Ravnokar je kralj podpisal zakon, po katerem sme vsak kmet, ki je pred žetvijo prodal svoje nedozorele pridelke, odstopiti od pogodbe, ako jo še ni izpolnil. V tem primeru je dolžan vrniti kupcu znesek, ki ga je prejel na račun ali kot kupnino in pa 10 odst. obresti od tega zneska od dne, ko ga je prejel, do dne, ko ga je vrnil. Če je bila dogovorjena odstopnina ali kazen za primer neizpolnitve pogodbe, je kmet ni dolžan plačati kupcu, četudi bi ta imel škodo vsled neizpolnjene pogodbe.